

про громадське жите і уряджене, чуже йому було письмо, чужі йому були всякі будівлі а навіть гроби, ті найперші прояви релігійного культу. Коли в тім очерку людського істновання пишеться первісному передісторичному чоловікові осідане релігії, то виключно на основі виrozumованого домислу, а не на підставі дійсних слідів релігійного культу, які-б він полишив, бо таких нема.

З причини, що так чоловік, як і звірина може лекше жити близько води, чим далеко від неї, звернено пильну увагу на морські береги, на береги і корита давних і нинішних рік і озер, як рівнож на печери, що повиполікувала вода у скалах, іменно в тім переконанню, що там найлекше вдасться знайти сліди осель первісного чоловіка.

Здогад показався вдачним. В бельгійських печерах, в місцевості Спі, Фурфоз, в печерах Франції, в місцевостях Кро-Маньон, Перігор, в печерах долини Везери, в печері Неандерталу, в сусідстві Дісельдорфу, в Тавбах під Ваймаром в Німеччині, в Крапині в Австрії і в чеських, моравських та галицьких печерах, як рівнож в многих інших місцевостях, які тут годі й вичислити, найдено сліди чоловіка з дуже давної доби.

В тих печерах, засипаних піском, виповнених намулом, знаходжено обгризені, обсмалені, або понагинані кости звірят, що давно вигинули, камені і кістяні знаряди, останки огнищ, різьби і рисунки на кости, часом останки кістяків і інші докази істновання печерного чоловіка забутих часів. Рівнож на берегах рік і моря в Данії, Франції, Ірляндії, Португалії, Бразилії, Чілі, Флориді, Месечусетс, Япа-